

ipse nunquam habuit, neccepit à Sede Apostolica, alteri dare nequit, sicut nec Auditor ipse

§ 4 monitoriales expedire contra non comprehensos in sua commissione; t̄ quia potestas Delegati dependet & regularatur à potestate delegantis, l. 1. & 2. Cod. de apparior. prefecit amone, lib. 12. plurimis & mirabilibus doctrinas adduximus Nos in tractatu de Regia protectione, 4. part. capitulo 6. per totum, & praincipiū à num. 25. & sequentibus.

Qui num. 30. adduximus textum in l. vñica, in hac: In causarum delegationibus illud, & consolitissime precipitum obsernari, ut ita valeant, si ad iurisdictionem pertineat delegans, quod si quis aliena iurisdictionis causam crediderit delegandam, nec precepto cognitorum datam, patientia accommodare censes, &c. Cod. qui pro sua iurisdictione dare, dative posse. Quare monitoriales Auditoris, & citationes eorum vigore facte à Iudicibus monitorialibus in partibus, & per Senatum revindex, facta ad Ordinarium causa principalis remissione in prima instantia.

Intertulit ultimo ex conclusionibus superioris appositi, ad principium huius capitulo, vt in 83. iis casibus t̄ in quibus per mortem eius re integrā, contra quem imperatur fuit rescriptum, dicimus ipso iure resoluti commissionem, & expirare iurisdictionem Delegati: quod si integrum dūm Auditor Rōte (cum commissio remissa fuit) expeditior monitoriales ad citandum principalem expressum in rescripto, iste forte monitoriū non poterunt dicta monitoriū lessequi in eius heredes, & multò minus, contra haeredem illius qui non venit principaliter, & nominatio expressus in commissione, sed ratice includebatur in clausula generali (Omnēsque alios) quo re integra mortuo, in eius haeredem non erit facienda monitorialium prædictarum executio, vt ex cap. significavit, de re scriptis, diximus superioris conclusion. 1. à num. 12. & conclus. ultim. à num. 32. & sequentibus.

Atque etiam idē Index t̄ & executor virtute monitorialium nulliter manifeste procedit, postquam Auditoris subdelegans expiraverit iuridictio, & fuerit resoluta commissio per mortem conuenienti re integrā, aut ipsius subdelegantis, quia per eum vel decessum delegantis re integrā, expirat potestas Delegati, cap. quamvis de officio Delegati in 6. cap. gratiam eodem titul. l. & quia, ff. de iurisdictione omnium iudicium. Dominus Ioann. del Castillo contronteriarum lib. 2. cap. 29. per totum.

Et magis in his terminis executores monitorialium, t̄ ac compulsozialium in partes ē Romana Curia missorum, vt fortiori, & per necessarium consequentiam expirat eorum potestas, commissio aut iuridictio, cessante re integrā iurisdictione delegantis, & Roma existente; Videndum erit Puteas decis. 140. lib. 3. per quem & Nos de Regia protectione 4. part. capitul. 88. 6. num. 19. & à num. 34. Benē fundatur, t̄ quoniam infecta primitiva, infecta confitetur definitiva, atque etiam quod resoluta prima causa induxit in secundas, & resoluto iure dantis resolutio ius accipiens ex iuribus vulgaribus & doctinis.

Quod & fortius probatur ex doctrina Cardi-

nal. Tuichus practicarum conclusio, littera R. conclus. 213. num. 13. Vbi quod t̄ commissio 89 impetrata contra aliquem resoluta, si sit de cedat post sibi factam citationem ad certum tempus ante tamen completum terminum.

18. V N I C V S.

Commissionem cum clausula (Omnēsque alios) subscriptam manu Sanctissimi obtinens, si insuper aliam non subscriptam impetrat, ex qua citauit aliquem alias comprehensum sub clausula generali prioris, si sic citatus pro remissione ad Ordinarium in Senatu instet, an ex prima subscripta excludi queat.

Et nonquid impetrans renuntians secunda commissione & citationi, possit prioris virtute nouiter citare, atque remissionem ad Ordinarium per Senatum faciendam euitare.

Et quid si in supplicatione vnu tantum nominetur aduersarius, per Cursores tamen in extentione clausula generalis sit apposita, an sub subscriptione Sanctissimi inclusa intelligatur?

S V M M A R I V M.

Commissionem habens subscriptam manu Sanctissimi cum clausula (omnēsque alios) potest tres vel quatuor, ultra nominatum, citare, num. 1.

Citatis aliquem ex commissione non subscripta, an possit obtainere in Senatu ostendens aliam subscriptam, num. 2.

Potestatem duplēcē si quis habet, actus à se genuit sustinet ex valida, num. 3.

Dolo facit qui petit quod statim restituatur est ibidem.

Actum agens videtur cum agere ut vitili, & validus eset, non prout ille illicitus foret, n. 4.

Inhibitionis intimatio, & sententia seu possessio sive eadem die sunt, inhibito confitetur posterior, ibidem.

Ex duobus factis, de quorum anterioritate non aparet, singulis preciis qui facit actum valere, ibidem.

Potestatem duplēcē habens, si se restringat ad inutilē, non sustinet actus ex vili, & validus, num. 5.

Ordinariam, & delegatam habens iurisdictionem, si se ad alteram, & inutilē restrinxit; processus non sustinet ex validā, num. 6. & seqq.

Citatio emanata a vigore delegationis, quam Index non habet, non sustinet ex potestate Ordinaria, quam simili habet, num. 7.

Procedere qui potuit ex viragine potestate, si se restringit ad inutilē, processus non sustinet ex validā, num. 8.

Citatus indiferenter ab alijs restrictione intelligitur citatus tanquam ipse, & tanquam tuor. n. 9.

Sententia la et ex falsa causa expressa, non sustinet ex vera, qua aderat, num. 10. & 11.

Adu.

Altus qui potest fieri uno modo licet, censetur factus eo iure, & persona, qualicet fieri potest, num. 22.

Nisi se restringat ad illicitam potestatem, num. 13.

Agens ex una causa, falsa tamen, & inutila, non sustinetur iudicium ex alia vera iunc existente, num. 14.

Impetrans beneficium uno, & inefficacij vacationis modo, non inuitatur ex alio vero, etiam tunc existente, num. 15.

Secus si se non restringit impetrans ad unum vacationis modum, num. 16.

Citatus ex secunda commissione subscripta obtinet in Senatu remissionem Ordinario, etiā aucto in Sena, si aliam subscriptam offendat, n. 17.

Actus gelus indiferenter sustinet ex ea potestate valida, inutila non obstante, num. 18.

Impetrans postquam citatus ex secunda commissione, an posse illi renuntians ad priorem validam redire, num. 19. & sequentibus.

Commissionis potest impetrans renuntiare re integrā, secū potiū executio citationis, num. 20.

Electione simel facta, sublata est potestas iterum eligendi, num. 21.

Electione simel facta irreducibilis, & incommutabilis redditus, num. 22.

Data facultate declarandi, aut interpretandi, expirat potestis ex prima declaratione, n. 23.

Facta magis, quam verbo voluntas declaratur, num. 24.

Commissionem impetrans, & comparvens coram alio Indice competente commissione videatur renuntiare, num. 25.

Secunda commissio impetrata super eodem negotio, an prima videatur renuntiare, num. 26.

Ad commissionem priorem subscripta potest impetrans redire, etiā ex secunda non subscripta citatur aduersarius, num. 27.

Commissionis non subscripta, & ex ea exectuta citationi sunt nulla ipsi iure, num. 28.

Res non definit esse integrā ex citatione nulla, num. 29.

Citatione nulla non obstante, potest quis commissione renuntiare, num. 30.

Præsumto iurisdictionis non causatur ex citatione nulla, aut nulliter expedita, num. 31.

Nisi citatus idem est, & vel nulliter citare, n. 32.

Nec ex ea inferius consumaciam, num. 33.

Actus nullus preventiōne iurisdictionis non indicat, num. 34.

Comparvens coram Indice a quo, si fuit reiectus, non renuntiat sua appellatione, n. 35.

Tertius comparvens lii inter alios, si non fuit admisus non videtur actis confitetur, nec impeditur redire ad aliam viam sibi favorabiliorē, num. 36.

Reintegratio non acceptata non nocet, & potest renuntiare, num. 37.

Cap. liceo de procuratoribus, lib. 6. exornatur, n. 38. & seqq.

Electio repudiata electionem de se factam, potest ante acceptationem sua repudiationis, iterum acceptare, num. 39.

Delegatus repudiata commissionem, potest ante repudiationis acceptationem, illam acceptare, & validē procedere, num. 40.

Ex actu impetrato nemo potest se inuare, nec frumentum consequi, num. 41.

Succumbens in actu impetrato potest in eo se sustinere, num. 42.

Commissionis secunda non subscripta potest impetrans renuntiare, & si ex ea citauerit aduersarius, nulliter tamen, & ad priorem subscriptam reddire, num. 43.

Per citationem nullam res non definit esse integrā, ideo impetrans potest sua commissionem renuntiare, num. 44.

Electio competens ex testamento est irrevocabilis, ex contractu autem variari semel potest, num. 45.

Electio nulla non impedit variare, & iterum validē eligere, num. 46.

Comparvens coram Indice carente iurisdictione non dicuntur renuntiare sua commissione impetrare, num. 47.

Secunda commissio ad idem impetrata, & ad corroboracionem prioris est nulla, & prior validis remaneat, num. 48.

Scriptum secundum super eodem impetratum se nullum est, priori valido non derogat, nec impetrans ei censetur renuntiare, num. 49.

Illi iam competenti non censetur impetrans super eo renuntiare, quando non datur incompatibilitas, num. 50.

Abundans cautela non nocet, etiā ea fuerit nullitas adhibita, num. 51.

Clausula (Omnēsque alios) addita per Cursores in extentione commissione, qua non legitur in supplicatione subscripta per Papam, nihil operatur, num. 52.

Subscriptio non qualificat, nec approbat ea quae non legitur in supplicatione, num. 53.

Causationabilis ad subscriptandū non con sideratur in ignoto a Papa comprehensis in clausula (Omnēsque alios) num. 54.

Nisi ipsa causa relata Papa sit universalis omnes completere, ibid.

X themate huius capitulo, 12. aliae non contempnēdāc insurgunt controverſie, quas de facto t̄ habuimus. Et circa primam videatur dicendum, cum, qui semel impetravit commissione cum clausula generali (Omnēsque alios) subscriptam manu Sanctissimi, ex qua licet, & iuxta formam Concilii Tridentini, capitol. 21. de reformatione, fissione, 24. potuit tres, vel quatuor vlt̄a in ea exprimere conuenient, abh̄e Senatus Regij impedimento, pro supra hoc cap. lationis comprobauimus, si nihilominus, vel cogitamus eam non sufficiere contra non nominatos exp̄s, vel pro maiorī firmitate aliam commissione impetravit, nominando exp̄s alios, alia comprehendens sub clausula generali prioris commissione, & virtute t̄ secunda aliquem ex eisdem citavit, qui tam pro remissione Ordinario facienda Senatum Regium adiuit, ex eo quod fuerit citatus in prima instantia ex commissione secunda non subscripta, posse impetrantes infupt̄ presentata in Senatu priore commissione subscripta, dictam remissionem evitare, probari videatur ex eo quod habent ad actum duplēcē potestatē, si actus gelus nequeat sustineri ex vna iniuti; t̄ sustineat tamen ex vili & validā, vt actus validus reddatur, latè Vantus de nullitatibus sententiār. ex defectu invīd. Ordinat. B b 2 Menochius

Menochius de *presumptionibus*, lib. 2. *presumpt.*
17. *per etiam*, & alij quamplures statim citandi, sed ille actor impetrans haber duplēcēm commissiōnēm, alteram validam, vtilem & subfcriptā manū *Sanctissimi*; ergo ex ea sustinet debet his mota, ita ut locus non sit remissioni ad Ordinariū in Senatu postulata, cūm re vera conquesus possit liberē ex subfcriptā commissiōne quādūcumque conueniri, & dolo faci qui petat, quod statim refutatur, est, ac propterā vt circuitus vitentur, vim facere iudicem videtur declarandum.

Deinde quia gerens actum, videtur illum 4 gerere, prout licet & magis & licet gesserit, & ponit prout gessit illicet, seu minus licet, l. merito ff. pro socio, Bart. in l. gerit. 87. num. 20. versicul. a summo primū, & num. 21. ff. de acquītatione hereditat. *Surdus de alimento*, tit. 9. quest. 6. sub num. 25. & 16. & consil. 14. num. 12. & consil. 19. num. 28. & sequentib. *Claudia confit.* 22. num. 5. & consil. 25. num. 29. *Scaccia decummitis*, §. 3. glossa 5. sub num. 95. & in tractatu de re indicat. glossa 14. quest. 23. num. 40. Ergo impetrans ex commissione subfcriptā vtilior potest se iuvare, vt remissio in Senatu coideretur.

7. Quia in dubio pro actus validitate præsumitur late, & optimè Giurba decis. 36. a num. 16. prout de sententiā & intimatione inhibitionis eodem die peractis, de qua cum de anterioritate non constat, præsumit sententia prius latata suffit; Achilles de Graffis decis. 34. alias 263. tit. de *appellatione*. *Thesaurus decision.* 49. num. 3. Giurba vbi proxim. num. 36. *Seraphinus decision.* 111. 5. num. 1. part. 2. Item si de inhibitionis intimatione, & possessionis traditione apparet eadem die, & non confit de anterioritate; posse præsumit præcessere ad excludendā attentatā, ex Doctoris & Rota decisionibus mox citandis.

Item si commissio sit impetrata eadem die, qua sententia est lata, præsumit sitam præcessisse, *Scaccia de appellatiōnē*, quest. 3. & 4. quia ex duobus factis, de quorum anterioritate non apparet; tempore fingit præcedere, quod facit actum valere, ex Bartol. in l. non solum §. 5. fed et probari, ff. de non opere nuntiat. *Vantius de nullitate sententia*, quid si null. n. 26. Anna singular. 670. & 671. Menochius *præsumption.* 13. & lib. 6. *præsumption.* 7. *Francis decision.* 154. num. 8. & decis. 649. num. 9. 10. & 11. Giurba decision. 36. num. 18. Antonius Gomez in l. 42. *Tauri*, num. 3. & 4. Molina lib. 2. capitul. 7. num. 51. apud quos de variis exemplis huius doctrinae videbili, præcipue apud Vantium, & Menochium, Alexander Ludouis, decis. 232. num. 7. & ibi Beltramini, num. 11. *Mantica decision.* 352. num. 11. *Lancelotus de attenuatis* 2. part. cap. 10. declarat. 2. Mandonius de inhibitiōne, quest. 81. Qui refutatur de regula generali, quod actus gestus eadem die execute inhibitionis præsumuntur gestus ante inhibitionem, & illam præcessisse.

Item etiam si possessio fuit capta eadem die qua fuit præsentata inhibitiōne, & non confit de anterioritate; possessio prius capta præsumitur, & postea subfiquita inhibitiōne, Seraphini, decision. 111. 5. num. 1. *Caput aquenfis decision.* 211. num. 4. part. 2. *Lancelotus de attenuatis* part. 1. in prefatione, num. 130. & part. 1. capitul. 2. declar-

ration. 2. num. 1. *Rota Recent.* decis. 437. sub num. 2. part. 2. & in Aquisana Capellan. coram Pennia, penes Marquefaniū de commissione, alteram validam, vtilem & subfcriptā manū *Sanctissimi*; ergo ex ea sustinet debet his mota, ita ut locus non sit remissioni ad Ordinariū in Senatu postulata, cūm re vera conquesus possit liberē ex subfcriptā commissiōne quādūcumque conueniri, & dolo faci qui petat, quod statim refutatur, est, ac propterā vt circuitus vitentur, vim facere iudicem videtur declarandum.

Deinde quia gerens actum, videtur illum

4 gerere, prout licet & magis & licet gesserit, & ponit prout gessit illicet, seu minus licet, l. merito ff. pro socio, Bart. in l. gerit. 87. num. 20. versicul. a summo primū, & num. 21. ff. de acquītatione hereditat. *Surdus de alimento*, tit. 9. quest. 6. sub num. 25. & 16. & consil. 14. num. 12. & consil. 19. num. 28. & sequentib. *Claudia confit.* 22. num. 5. & consil. 25. num. 29. *Scaccia decummitis*, §. 3. glossa 5. sub num. 95. & in tractatu de re indicat. glossa 14. quest. 23. num. 40. Ergo impetrans ex commissione subfcriptā vtilior potest se iuvare, vt remissio in Senatu coideretur.

7. Quia in dubio pro actus validitate præsumitur late, & optimè Giurba decis. 36. a num. 16.

prout de sententiā & intimatione inhibitionis eodem die peractis, de qua cum de anterioritate

non constat, præsumit sententia prius latata suffit; Achilles de Graffis decis. 34. alias 263. tit. de *appellatione*.

Thesaurus decision. 49. num. 3. Giurba vbi proxim. num. 36. *Seraphinus decision.* 111. 5. num. 1. part. 2.

Item si de inhibitionis intimatione, & possessionis traditione apparet eadem die, & non confit de anterioritate; posse præsumit præcessere ad excludendā attentatā, ex Doctoris & Rota decisionibus mox citandis.

Item si commissio sit impetrata eadem die,

qua sententia est lata, præsumit sitam præcessisse, *Scaccia de appellatiōnē*, quest. 3. & 4.

quia ex duobus factis, de quorum anterioritate non apparet; tempore fingit præcedere,

quod facit actum valere, ex Bartol. in l. non solum §. 5. fed et probari, ff. de non opere nuntiat.

Vantius de nullitate sententia, quid si null. n. 26.

Anna singular. 670. & 671. Menochius *præsumption.* 13. & lib. 6. *præsumption.* 7. *Francis decision.* 154. num. 8. & decis. 649. num. 9. 10. & 11.

Giurba decision. 36. num. 18. Antonius Gomez in l. 42. *Tauri*, num. 3. & 4. Molina lib. 2. capitul. 7. num. 51. apud quos de variis exemplis huius doctrinae videbili, præcipue apud Vantium,

& Menochium, Alexander Ludouis, decis. 232. num. 7. & ibi Beltramini, num. 11. *Mantica decision.* 352. num. 11. *Lancelotus de attenuatis* 2. part. cap. 10. declarat. 2. Mandonius de inhibitiōne, quest. 81. Qui refutatur de regula generali,

quod actus gestus eadem die execute inhibitionis præsumuntur gestus ante inhibitionem, & illam præcessisse.

Item etiam si possessio fuit capta eadem die

qua fuit præsentata inhibitiōne, & non confit de

anterioritate; possessio prius capta præsumitur,

& postea subfiquita inhibitiōne, Seraphini, decision. 111. 5. num. 1. *Caput aquenfis decision.* 211.

num. 4. part. 2. *Lancelotus de attenuatis* part. 1. in prefatione, num. 130. & part. 1. capitul. 2. declar-

de iure Ecclesiastico lib. 3. capitul. 14. a numer. 76.

Ex quibus indubit concludendum est in hoc priori articulo; † citandum ex secunda commissione non subscripta omnino obtinere in Senatu causa remissionem ad suum Ordinariū, etiam si in Senatu impetrans ostendat priorem commissione subscriptam manū *Sanctissimi*, sub cuius clausula generali reus citatus poterat comprehendere, & conueniri, cūm ea vius non sit alias casus posset vt attentatum reuocare, nihilominus sententia non sustinetur, quia se restringit ad causam inutilēm, & inuidam.

Et melius facit in proposito ipse Alexander Ludouis in *decision.* 204. a num. 16. ibi: *Facit quod dicunt de habente potestate ad Ordinariū, & Delegatam, ut censetur processus ea potestate, secundum quam actus valet*, Abbas in dict. cap. cum offici. num. 31. & sequentia de *prescriptionibus*, vbi Felinus sub num. 31. versicul. *Amplia scimus*, Alciatus dict. *prescriptionis num. 5.* *Actus enim, qui potest fieri* † *modo licet, & alio illicet; censetur factus eo nomine*, & sub ea persona, & iure, quo licet fieri potest, Arcutius consil. 23. num. 10. in fin. Curtius Junior, consil. 20. num. 7. versicul. *Et ad hoc optimè convenient, quod sita difficultate pro* 13 *cedit, quia dict. Virginia non se restrinxit* † *ad facultatem Arbitri incompetentem*, Paulus de Calto consil. 84. sub num. 4. versicul. *Sed ad hoc respondetur*, lib. 1. Aymon, consil. 284. sub num. 5. versicul. *Quicquid respondeo, &c.* Et Oliuarius Beltraminius in annotationib. ibidem numer. 31. alias Rota decisiones adducit concordantes.

Quapropter etiam impetrans potuisse citare reum alijs comprehensum sub clausula generali (*Omnisque alios*) contenta in prima commissione subscripta, arque idem validē impetrata, & non citata, sed ex secunda inutilē, & inuidala, quae non tribuit iurisdictionem, ad quam se expresse restringit, sequitur, quod nullus modo in Senatu possit ex ea evitare remissionem ad Ordinariū pertitam, ex supra dictis.

Facit deinde, quod si quis agat ex † vna causa, falsa tamen & inuidala, non sustinetur iudicium ex alia verā, etiam ex tempore existente, quando se restringit ad inuidalam, & inutilē, ut post platus probavimus supradictum tractatu de supplicatione ad *Sanctissimi* 1. part. 13. cap. 12. num. 3. Cui consonat, quod si quis impetravit beneficium uno expressi vacationis modo, si iste sit inuidalus, & inefficax, non sustinetur gratia ex alio valido & vtile tunc existente, cum se restringeret impetrans ad inuidalem, & inuidulum; platus Doctores & doctriناس ad idem congregatus in tractatu de *Regia protectione* 3. part. capitul. 10. num. 45. & que ad numerum 50. inclusū; addit. Nicolaum Garciam de beneficio 11. part. capitul. 1. a num. 8. Secus si impetrans non restringit ad vnam causam, & vacationis modum, sed simpliciter, & genericē vacationem natraverit, quam platus Doctores obseruant laudati ab eodem Garcia ibidem a num. 21. & sequentib. & Augustinus Barbosa nouissime in tractatu

iterū eligendi, † & redditus irrevocabilis, & incommutabilis, late Molina de *primogenitū*, lib. 2. cap. 4. a num. 3. cum sequentib. laudissime Christopherus de Paz in tractatu de *tenuis*, cap. 34. a num. 48. cum multis sequentib. vbi pulchra iura allegat, & Doctores, latè etiam Castillo conronerat. om. 5. cap. 80. a num. 18. cum sequentib.

Sicut quando aliqui competit, vel data fuit facultas declarandi, † vel interpretandi, semel a se facta declaratione, vel interpretatione, exprimit potestas iterū declarandi, aut interpretandi, cum prima perpetua consequuta

fuerit firmitatem irreuocabilem, Glossa celebribus in l. quidquid adstringenda, verbo, Secundum promissionem, verbo, Nec rufius, ff. de verbis obligacionibus, vbi Paul. Caffren. num. 7. cui subscruntur Alexand. Cuman. Imola, & Aretin. in eodem text: ac melius laffon in n. 8. usque ad numerum 11. Simon de Praetis lib. 1. de interpretatione ultimarum voluntat. interpretatione 1. dubio 5. num. 1. & 2. fol. 64. Mandelus de Alua cons. 592. num. 3. & per solum Praetis loco citato, solution. 7. idem tenet Castillo controveriarum, tom. 6. capitul. 84. num. 5. Igitur semel facta declaratione per impetrantem, se velle via secunda commissione, non poterit iterum valicare, nec priori vti.

Quia voluntas magis facto, quam verbis declaratur, plutes & congrit Augustinus Barbosa axioma, 250. à num. 4. Et ex facto magis deducitur renuntiatio, aut ratificatio, quam ex verbis; pluteo ipse, axioma 93. à num. 6. cum sequentibus.

Tertio fortiter vrget, quoniam impertrans † ex quo comparuit coram Iudice secunda commissionis, qui praeuenit casulam, & ex ea citoauit, à prima commissione, qua non fuerit vlus; recedere videtur, & iurisdictio ex ea sublata, iuxta Rota decisiones ad duetas sup. hac 2. part. cap. 19. à num. 42. & seqq.

Quarto, qui per interpretationem secunda commissionis † super eodem negotio, priori videtur renuntiari, iuxta doctrinas per Thomam Sanchez de matrimonio, lib. 8. disp. 22. à num. 16. tom. 3. fol. 617. Quapropter iste impertrans neutra potest iurari; non prima, quia renuntiata, non secunda, quia iniurias ex defetu forna subscriptionis, obstante decreto irritari Concilij Tridentini session. 24. de reformatione, capitul. 20. iuxta text. in l. licet 20. ff. de admendis legatis, ibi: Licet transformar legationem in eum, cum quo nobis testamenti facio non est, sine in seruorum proprium, cui sine libertate legare vero, licet ei non debatur, nec illi tamen debelletur, cuius fuerit ademptrum.

27. Quibus tam minime † obtentibus; contrarium de iure verius existimo, inò quod impertrans liberè possit secunda commissioni renuntiari, & citationi eius virtute facta, & executa, & iterum ab priorem subscriptam redite, & huius virtute denud agere contra eundem rem alias comprehendens in clausula generali (Omnis que alios) in eadem contenta, mouere ex sequentibus.

28. Primi quoniam secunda † commissio non subscripta fuit nulla, ita vt nec ex ea adquisita fuit iurisdictio Iudicii Delegati, & per consequens citatio eius virtute emanata, & executa, pariter nulla fuit ex defectu notorio iurisdictio, vt sapienter diximus in capitibus antecedentibus huius 2. part. & ferè in omnibus, & per citationem nullam res non definit esse integræ, † nec dicitur lis introducta, prout abunde scripsimus hac 2. part. cap. 12. à num. 66. cum multis sequentibus; vbi plures mirabiles doctrinas congesimus; ergo cùm adhuc res dicatur integra, poterit impertrans liberè penitire, & sua commissio secunda renuntiari iurito aduersario, iuxta communem Doctorum opinionem, quos citavimus remissione in primo argumento pro contraria parte, à num. 20.

Et insuper plurima congrit † Lancejotus de 30 attentacie 2. part. cap. 4. in prefatione à num. 42. cum sequentibus; vt liti capte ex citatio ne nulla, vel alias nulliter expedita, aut exequuta possit quis renuntiare, & commissione ex qua emanauit, plutes adducens ad idem Rota decisiones, quia non præstat impedimentum, quod de iure non constituit effectum, èd quòd res adhuc dicitur integra, ex quibus respondetur primo argumen to.

Quibus & addo, quòd ex citatione nulla ali terè † nulliter expedita & exequuta, non ori tare preventio iniurisdictio, vt per Barbosan in l. si quis posse quā, num. 50. & sequentibus, ff. de iudicis, & ibi Amorimus num. 4. 6. 7. & 11. Mascaldu de probatio, concil. 1226. à num. 16. Azbedius in l. 10. num. 52. 111. 13. lib. 8. Recopilation. Farinacius quest. 7. num. 61. Decianus lib. 4. crimin. capitul. 21. num. 4. & 19. Marcius Giurba consil. 48. à num. 35. & consil. 15. num. 6. sive citatio prætermissa sit penitus, sive † minus legitime facta sit, l. 1. item cum ex edito, ff. quia sententia sine appellatione. Alinius in praxi, §. 6. capitul. 12. num. 5. & cap. 13. num. 1. Vantius de militibus ex defectu citation. num. 1. & 11. Scotti, consil. 72. num. 2. 3. & 4. Salicetus consil. 23. num. 23. Granaticus consil. 37. num. 4. & decisiōn. 79. num. 10. Anton. Gabriel. praticarum conclusion. titul. de citation. concil. 3. à num. 1. Nec ex ea tibi in ducit contumacia, Giurba consil. 67. num. 8. vbi plures.

Generaliter enim vera est † conclusio, quòd 34 actus nullus, qui de iure effectum sortiti non potest, preuentioenem iurisdictiois non inducat, Glossa in l. 1. verb. Per nuntiationem, & verbo, Eatenus, ff. de noni operis nuntiation. Amotin. in l. si quis posse quā, num. 2. ff. de iudicis, Oldraldu consil. 213. Borellus in summa decision. titul. 41. num. 147. Tepatus variarum lib. 1. titul. de causis mixtis, column. 2. Farinacius dict. quest. 7. num. 61. Balbus decision. 71. Azbedius in dict. leg. 10. num. 53. titul. 13. lib. 8. Anton. Gabriel. titul. de iudicis, conclusion. 1. num. 34. Giurba consil. 48. num. 35. Igitur nihil impedi, quominus impertrans commissio, & citationi nulliter expeditis valeat renuntiari iurito aduersario, & ad priorem redire vtilem, quia res non definit esse integra.

Secundò probatur hæc pars, quia secunda commissio † vi nulla semper fuit impugnata ab aduersario, & nunquam acceptata, igitur interim nec inducitur renuntiatio prioris, nec impetrans renuntiari secunda. Scaccia de appellatione, quest. 17. limitat. 2. num. 51. Baibola in cap. sollicitudinem, sub num. 3. de appellationibus; dicentes, quòd per comparationem appellantis coram Iudice à quo non oritur renuntiatio sive appellationis, si fuit reiectus & non admisus, & cum Abbate, & aliis in cap. gratum, de officio Delegati, Roman. singularib. 151. & aliis circa Palat. Rubicos in cap. per vestras, column. 401. bodie 4. nota, num. 41. pagin. 514. Franchus in dict. capital. sollicitudinem, num. 12. Decius in cap. gratum, num. 4. versicul. Tertio limitat. de appellationibus, Felinus in cap. capitulum, Sancta Crucis,

Crucis, num. 8. de re scriptis, Mieres de maioratu 1. part. quæst. 68. num. 40. Comprobat decisiō Rota inter recollectas 36 † per Marchefanum de commissione 2. part. cap. 6. de commissione, quando tertius ad caus. admit. §. verò, fol. 252. Quas inseruit ad finem eisdem cap. quia dicunt, quòd licet tertius pro suo iure compaten in lite inter alios pendente queat duplicitate comparetur; vel ut secum lis incipiat turndem, vel ut in eodem statu admiratur, & hoc casu sibi nocent & profunt acta iam gesta, iuxta quæ Nos bac 2. part. cap. 13. à num. 62. cum multis sequentibus. Tamen vt ceterate consentire actis gestis, & renuntiatiæ vte priori sibi favorabili; debet exp̄s̄ se explicite admitti, si tamen fuit reiectus, potest illa redire, & sibi acta gesta non nocent, ex doctrina Bartoli in l. sept. num. 5. 8. & 9. ff. de re indicata, & alius quos referens sequitur Coarct. practic. quæst. cap. 15. num. 8. veris. Scribet tamen, Bartol. Crilectus decisiō 68. alia 3. de re scriptis, & tenuisse Rotam in una Legionens. iurisdictio nis 3. May 1591. coram Pamphilo, ibidem.

Nisi impugnans actum succubuerit in eo, 42 quia tunc bene potest in actu & semel impugnato lo fundare, Innocent. in cap. cum olim, vers. Post sententiam, & ibi Anton. de Burio, vers. Quando reprobans instrumentum, Bartol. in l. post legatum, de iis quibus ut indignis, Castrensis in l. cum propositis. 2. Cod. de paclis, Angelos in l. qui Roma, §. sua. ff. de verborum obligationibus, vbi Imola, & Alexander 1. nota. Franchus in cap. final. vers. Secundo contrarium facit, de iure iurandi in 6. Decius in l. cum fundis, §. seruum, ff. de certum petatur, Crotus in cap. 1. in glossa 2. de re scriptis in 6. Felinus in cap. examinata, versicul. Adverte. de iudicis, Roman. consil. 347 in 2. dubio, Aymon, de antiquis tempor. in 1. part. num. 126. Laffon. in dict. l. qui Roma, §. sua in 1. notab. Ratius consil. 166. volumin. 4. Anton. Gabriel. dict. conclus. 1. num. 52. & post plures Rota decisiones idem firmat Marecokus variarum resolution. lib. 1. dicto capitul. 41. à num. 61. & sequentibus, vbi etiam Marium Giurbam decisiō 55. num. 11. & num. 14. apud quos de limitationibus.

Concludendum igitur erit ex prædictis, posse impertrans † secundæ inuidit, & inutili 43 commissioni renuntiari, etiæ ea vñus fuerit, & citauerit aduersarium conueniendum, cum patriter, & inde citatio nulliter emanauerit, & ad priorem commissionem validè, & solemniter expediat redire, & eius virtute noniter agere, & conuenire eundem cum comprehensum sub clausula generali (Omnesque alios) ita vt si iterum instet in Senatu pro remissione causa ad Ordinarium suum, minime aadictus; sed litteræ commissionis relaxandæ sunt impertrans, ut cedam libet ut queat coram Dilegato.

Non igitur obstant argumenta in contrarium adducta; † non primum, cui iam satisfecimus 44 in primo fundamento huic partis à n. 20. nam cum ex citatione nulla res non definit esse integræ, non impetrans secundæ commissioni renuntiari iurito aduersario, cui nec facta fuit communis, nec ius quæsum.

Nec obstat 2. anum. 21. de habente facultate eligendi, aut nominandi, vt neque variare, cui respondetur, hoc non procedere absoluē, sed federe distinctionis communiter recepta, & iuribus comprobata; quòd si electionis facultas competit ex testamento, aut ultima voluntate, semel electione facta, expirat potestas. At scimus si ex contractu competat, quia tunc semel varieate potest, & in utroque tamen casu si facultas competit collata in tempus mortis eligentis, tunc vñque ad mortem potest variare, probant latissime Molina, Christophorus de Paz, & Castillo post magnam Doctorum ceteram ab eisdem adductam citati, in dict. 2. fundamento, num. 22.

Sed magis in specie responderetur, vt neutrò 45 casu

casu expiret facultas nominandi, aut eligendi, 46 quodcunq; prima electio fuit nulla; quia tunc iterum potest variare, & denuo eligere, late Tiraquell, in l. boues, §. hoc nomine in 1. limitatione, à num. 1. cism pluribus sequentibus, vñque ad finem.

Molina de primogenit, lib. 2. cap. 4. à num. 38. qui plura iura Canonica, & Civilia ponderant, quām plures erant Doctores congerit Christopher of Paz de renta, capit. 34. à num. 51. & ex hac Tiraquel, & Molina doctrina, nec non ex Morla in emporio iuris, titul. 2. de iurisdictione, quæst. 17. num. 26. & ex l. 2. ff. de opinione legaria, si cap. si electio de electione in 6. dicit Martin Giurba in consil. 35. num. 25. quod actus nullus, non confinit Iudicis iurisdictionem, nec potestatem alterius, qui actum explicite debet.

Parim certe respondet tertio argumento, 47 vetam esse doctrinam, & si iurisdictione secundi Iudicis ex secunda commissione invalida ob defectum subscriptionis fuisse eidem quæstia, & illam posse exercere; at cum fecis sit, & torus suis processus ex hoc defectu iurisdictionis nullus reddatur ipso iure, non præstat impedimentum, nec aliquem iuris effectum potest operari, iuxta quæ Nos late de Regia procl. 3. p. cap. 9. à princip. & quæ haecnam diximus a num. 27. & sequentibus. Et supponunt expressè decisiones in argumento relata: sicut eram dicimus de remissione cause facta per Iudicem appellatiōnis Iudicis inferiori, quæ non prodiceret, si inferior habitu, & potentia caseret iurisdictione, ut diximus ex aliis in tractatu de Regia procl. 3. p. cap. 18. à num. 51. & seq.

Ad quartum respondet multipliciter. Pri- 48 mo, & quod iste impetrans secundam commis- sionem, eam potius impetravit ad prioris corroboracionem, & ad tollendum dubium suum certorum, quo casu omnes conuenient, pri- mam valere, & remanere in suo robore, secun- da nihil operante, quia nulla fuit, quia ad idem impetrata. Et tandem abest, quod impetrans intendat priori renuntiare, vt potius eam con- firmare intenderit per secundam magis specificam, prout docent Innocent, in cap. penultimum, num. 5. de prescriptionibus, & ibi Holtiens, n. 12. in init. Ioan. Andreas num. 6. Bald. num. 13. Bel- lamera num. 6. Thomas Sanchez de matrimonio, lib. 8. diff. 22. num. 15. & num. 16.

Requiritur tamen quod prima ad eandem causam à se impetrata commissio faciat in se- cunda impetratio mentionem, vt per notata ab omnibus in cap. ceterum, de rescriptis, probat Menochius de arbitriis lib. 2. centur. 3. ca- fu 202. num. 64. & 65. reddens rationem, quia forte Princeps ignarus iam concessisse alium re- scriptum, nouum non concederet, sed diceret, sufficiat tibi gratia prima iusta, cap. secundum de filii presbiterorum, vide Thomam Sanchez ubi proxime a num. 6. cum multis sequen- tibus.

Secundū respondetur, quod cum secundum 49 istud & rescriptum sit nullum ex defectu formæ subscriptionis propria manus Sanctissimi pri- ori nequit derogare, nec illius inducere renun- tiationem, Sanchez dicta disputat. 12. à num. 17. & in num. 18. ita ait: Sed magis placere volere adhuc priorem dispensationem; quia cum poste- rior non valeat, minimè derogat priori, nec ani- missus impetranta conseruit esse renunciandi priori,

ut quatenus posterior validus est, vt probatur in l. si ure 18. ff. de legatis, ibi: Sed vix id ob- tinere potest, fortassis id eo quod ita demum à priori testamento recedere velit, si posterior validum sit, &c.

Quod generaliter verum est, & procedit in omnī actu, & materia, vt per actum subsequente, qui nullus est, namquam tollatur precedens validus, vt per l. Sanciu, Cod. de testamento, l. si quis ante, §. si quis conducerit, ff. de acquirend possessione, vbi notar Battul, Iaffon, num. 13. Soccinus num. 13. Alexander num. 8. & in consil. 193. num. 3. volumin. Menoch. consil. 381. & num. 40. copijs Petr. Surd, de- cis. 51. Gracianus disceptation. 36. num. 55. Co- stit. de scientia & ignor. ceterar. 2. distinct. 89. num. 1. Giurba decis. 63. num. 1. Qui loquuntur in conductore, qui tem emit, vel sibi fuit adjudicata, vt si emptio, aut adjudicatio est nulla, non admittat siam conductoriū antecedentem, & per l. fin. & l. nonationem, ff. de novatio. Alexand. in dict. consil. 193. num. 4. Bel- lomon. consil. 87. num. 15. Gratius consil. 123. n. 17. volumin. 2. Purpurat, in l. pacia nouissima, n. 14. C. de palis, Menoch. lib. 3. presumpt. 134. num. 45. Caualcan. decisio. 18. num. 11. part. 4. Bart- dell. consil. 70. num. 18. dicentes, quod si secundus contradicat, per quem contrahentes voluerunt nouare primam, & ab eo recedere, sit in- validus, non consentia à primo recedere; idem tener Giurba dict. decis. 63. sub num. 1. Gaspar Rodriguez de annis redibus, lib. 2. quæst. 16. num. 58. 60. & 61. per quem solum idem tener Castillo controverfer. lib. 4. capit. 59. num. 48.

Tertius respondet, quod tunc iuri iam com- petenti parti impetranti conseruit per im- petrationem & renuntiare: quando datur incom- patibilitas, & contractio in vitroque, non ita, quando compatiantur, vt h̄c, quia attendunt ad eundem finem, & maiorum corroboratio- nem sibi iurius haec duo rescripta, propter latissimè videtur est per D. Ioannem de Solorzano de iure Indiarum, lib. 5. cap. 1. à num. 53. cum multis se- quentibus.

Abundans enim cautela non nocet, etiam si ipso sit nulla, & aut nulliter & minus legitimè, 51 aut solemniter adhibita, latissimè Augustinus Barbosa, varia reddens exempla, acuomatis, per totam, vbi plura congerit, nec ordinata ad augmentum dudent operati diminutionem.

Quod tertium patrem nostri, §. breuiter re- folvendum est, & tenendum, quod si in sup- 52 plicatione oblata Sanctissimo non sit petita commissio, nisi contra unum, subscriptio ap- polita per Papam in ipsa supplicatione non po- test comprehendere alios in ea non expressos. Tū quia Curores in extensione literarum ne- queunt suppletare, & extendere supplicationem, vt latè per Rota decisiones, & Doctores diximus hac 2. part. cap. 30. §. 1. à num. 3.

Tū etiam, quia subscriptio, non qualificat, nec approbat quæ in supplicatione non leguntur, & vt copijs deduximus in dict. §. 1. à 53 num. 11. cum multis seqq. Tū etiam, quotam cum ad subscriptandam commissione moueatur Pontifex iusta & urgenti causa, iuxta Trid. in cap. 20. seq. 24. de reformat. Et comprehen- si sub clausula generali (Omnesque alios) non sint 54 noti Pontifici, sequitur, quod nec causa contra illos

illos fuit Papæ exhibita, nec, quæ fuit redditia contra nominatum, verificatur contra alios in- cognitos, & non notos, ac propterea minime ipsorum non nominatorum respectu apostola intelligitur subscriptio Sanctissimi, vt in hoc cap. latius consideramus a num. 73. vñque ad finem. Quapropter nihil potest prodicē dicta clausula generalis (Omnesque alios) quæ in sup- plicatione subscripta propria manu Sanctissimi non legitur, sed per Curores postmodum in confectione literarum sit appolita, & extensa, quomodo in Senatu hōrum comprehensorum sub dicta clausula causa Ordinario remittatur.

Nisi forē quando & in supplicatione fuit se- 55 mel & petita commissio generaliter contra omnes intercessores putantes, & causa rationabilis (quæ fuit Sanctissimo expedita in supplicatione, quā- que & ipse motu fuit ad subscriptandam com- missionem, & supplicationem propria manu) par- ter fuisse generalis, influens in omnes, & illos tangens, & complectens, quia tunc indu- biè conuenit & ijs possunt in prima instantia, comprehensi sub clausula generali contenta in commissione subscripta.

CAPUT XIII.

Si coram iudice appellationis, seu dele- gato in prima instantia ex commissione manu propriæ Sanctissimi subscripta, compareat tertius excludendo, & quid quando coadiuvando; an per Senatum istius sit causa ad Ordina- riū remittenda.

Vbi latè quando tertij causa scorsum sit tractanda, ita vt cursus litis inter alios pendens non suspendat.

Ac etiam quando lis inter plures queat valide per singulis terminari.

SUMMARIUM.

Tertius causa comparentis coram Delegato, aut In- dice appellationis, lita inter alios pendente, an sit Ordinario per Senatum remittenda, a quibus iuriis revolutionibus pendas, num. 1.

Teritus in lite pendente compareat uno ex duobus modis, excludendo principales litigatores, an alterum coadiuvando, num. 1.

Tertius excludens persona diversa est à colligantibus, cuius ius separatum tractatur noua iuris- ticia, nonquic iudicio, & diuerso eger, nec te- netur item, cui opponitur in eodem statu affi- mere, num. 3.

Teritus, excludens litigantes ex commissione, po- test impetrare aliam, vt in prima instantia con- tra iam litigantes lis noua incipiatur, n. 4.

Teritus exclusus ad litigantes volens commissio- nem impetrare, vt cum eis iis iniciatis in prima instantia, tenetis hoc in commissione exprimere, num. 5.

Ius nouum, & diuersum ab eo, quod in iudicio agi- tatur, noniter deducitur, noua indiget cognitio- ne & instantia Ordinario per Senatum remit- tenda, num. 6.

Index appellationis caret iurisdictione super nouo,

& diuerso iure, etiam inter easdem partes, no- niter tamē dedicatio coram eo, num. 7.

Ius nouum, diuersum, & separatim à primo ian- de deditio cognoscitur, quando rei indicata super isto non praeditas illi nouiter dedito, n. 8.

Tertius comparentis exclusus ius independenter ha- beatur à iure iam litigantium, cui inter istos alii, & rei in iure obiecta non nocent, nec possint, n. 9.

Per tertii ex iusne comparationem non suspendit

prioris litis causam, sed in iuste priores colliti-

ganes prosequitur, & seorsum inter omnes tra-

catur tertij ius, num. 10.

Tertij ius, & prioris ultoris seorsum tractatur, & quia eorum prius rem indicatam obtinet ab altero non impedit in executione, Reo tamē per pri- mun ultorem praesita caution, num. 11.

Quæ causio iudiciale singularem stare penes reum videtur, ibidem.

Textus in l. iis a quo de rei vendit. & l. penult. ff. de petitione, hæred. in proposito adducuntur, ibid.

Baldus opinio afferens per tertii exclusus compari- tionem suspensi cursus litis ad prioris ultoris

petitionem, referunt, num. 11.

Couarr. contra Baldum, vlo momento suspensi- prioris litis cursus per tertii comparisonem effe- rent, defenduntur, num. 13. & seqq.

Vincent de Franci. sed ut op. nō iacetem Couarr. & verum restituit intellectum contra alios ad l. is à quo, ff. derei vindicatione num. 14.

In Regio collateral. Concilio decisum est opinione Couarr. contra Eusebium. se ut tertium opponen- tem, exclusus ad colligantates, & petentem su- pendit eorum litis causam, num. 15.

Litis cursus non suspensi, nec eius diffinitionem per oppositionem tertij, exclusus comparens Rota determinauit, num. 16.

Tertius non possident, comparant per sua interesse, non impedit expeditionem litis, nec execu- tionem sententie, cum sua non interfici, rem litis- giosam magis esse penes vnum, quam alterum, num. 17.

Doctores plures tenentes cursum litis non suspendi, nec determinationem per comparisonem tertij excludunt, num. 8.

Tertio comparente exclusus polo rem indicatam, & in eius executione perueniente; reo non praesta- tur causio, de qua in l. is à quo de rei vendic- atio. securus est ante rem indicatam comparuerit, num. 19.

Tertius exclusus comparens nedum litis cursus non impedit, sed multo minus executionem, n. 20.

L. non idcirco, ff. de iudicis, disponens item inter plures ex diuersis iuribus mosat, posse quoad quodam definiiri, & quod alio diffinitionem suspen- diat, latè exornatur, num. 21.

Capitula plura vbi sunt diversa, sententiam super aliquibus latam, alii omisisti, esse validam di- xiit Rota, num. 22.

Plures quando simul mouent item, potest respectu unius ferri sententia, & respectu alterius differi, num. 23.

Item quando ab uno petuntur plures res, seu summa ex diuersis causis, ibidem.

Pluribus conuenit simul proportionibus, sententia prius potest cum aliquibus ferri alii omisisti, qui- bus nec illa nocet, nec prodest, num. 24.

Super rebus diuersis, & separatis, simul in iudicio dedat, potest Index pro parte pro- nuntiare, & pro alia parte iudicium differre, num. 25.

Idem